

Til thet ottonde och tiugunde/ thet skal
och hwarion och enom förbudt wara/ at tubba Gästgifs-
tarens Lego eller Diensthon anten hemma eller å vrågh
stadde/ eller them tvinga at göra något som sigh icke bör/
eller thetas Hwibonde tillrådier: Ehen thet öfwerwin-
nes at göra han bdr thesöre dubbele/ som för itt annat
Hion.

Til thet nionde och tiugunde/ Wy wele och
här med taga och anama/ så Gästgifswaren som hans Hu-
stro/ Barn/ Legesolek/ Hwib och Hem/ rörligt oc orörligt/
vthi Wår Konungzlige hägn/ fridh och förswar för wäld
och ofdrät/ så at choo honom/ eller them någon wäld/
sambligheet tillfogar/ ehen samme skal thet straff/ som vthi
Sweriges Lagh om sådane wäldzsträrfare och Konungz-
lige förbudz öfwererådare förmåles/ lnda och runderga-
här sig alle oc hwar oc en i snierhet hafwer at effteråtta.
Til yttermera wi so hafwe Wy thetta medh egen hand om-
derkrifwet/ och Wåre Secret witterligen här nedan fört
sketallat. Datum Stockholm den 1. October Åhr 1649.

CHRISTINA.

Kongl. May.^h

Krogare eller Gästgifsware

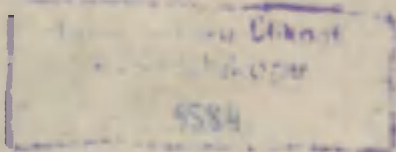
Ordning.

Stockholm/

Tryckt hos Heinrich Keyser/
Anno 1651.

19. 136.
18

K. Christina

medh Guds nåde /

Sweriges / Gøthes och Wen-
des Drottning / Storsurstin-
na til Finland / Hertignia vthi
Estland / Caxelen / Brehmen /

W. den / Stettin / Pommern / Cassuber och Wenden / Jur-
stuna til Rügen / Frew öfwer Ingermanland och Wismar.
Höre witterligt / at effter som i alle öbrige tyder fast aff
ålder hafwer varit inrutat ett stort besvär / för Wäre
trogne Undersätare / enkannerligen Almogen / här kommit
af många och store Gästningar och Skuffärder / hwilke
füller til en deel hafue haft sine skäl och landt Ryter til
wetta / til en deel och hafue haft sine ostäl / och äre för
Rikens inaldne besvärliqheeter sku wurne / och genom
Dordningh så tiltaqne / at the monsen åhrlich man haf-
we förarmat / hans åhrliche närings och Landsens cultus
affskuret / och thet icke böter thet så finnes / skulle the
förorsaka mehra skada och Landsens ödelagghet / än nå-
gon annan elagenheet. Hwarre hafwe Wäre för-
fäder / Sweriges Komungar / enkannerligen Wäre för-
åbrade kare Hertader / Christelich och gloriörsdign / a-
mummelse / som offstast försökt at bea och affstafa thet
swäret medh achthillige fördrag och Dordningar: Och ful-
ler underfundom / effter tuderne skäl / giorer thet nå-
gon lysa vthi / men för the conciderlige stora Örligh skil-
altidh

altidh blefuit hindrader och stugader / så at man icke
här medh hafwer kunnat komma til sitt måhl / och nådt
thet vthslag på saken / som sökt och förmodat warit haf-
wer. Sa ändoch Wij wete / at thet icke heller nu skal
wara vthan store hinder och inkast; Lijkwäl sedan then
högste Gudh hafwer täcfts medh sin mildheets ögon
at ansij Ö och Fäderneslandet / stilla thesse vthstandne
swäre Örligen / och wälsigna oss medh en önskelig Fredh;
En hafwe Wij Ö och försatt / at använda then til Wäre
trogne Undersätares lysa och wälsärd / och försöta /
om nagre medel kunde finnes / then länglige och be-
swärlige tungan at använda / förutan Rikens store
aff saknat; lagt alt fytigt öfwer medh Wärt Elstelige
Riks Råd och Rikens Ständer / på den Riksdagen /
som hölts här i Stockholm Åhr 1649. och på sidstonne be-
slutit / at emoot en åhrlich Contribution / medh hwil-
ken Wäre och Rikens Skuffärder kunde understö-
dias / så skulle alle Wäre och Wäre Tjänares / särdeles
Landshöfdingars / Souders och fleres friga Gästningar
och Skuffningar ophöra och wara affstafade / wudan-
tagandes Kruggfölkens af och antogande / Regemente-
eller Sanketaals / effter som sielffwe Riksdags Afskeden
och Beslutet innehåller och vthwisar. Men på thet så
wäl Wij som Wäre Tjänare / och the som å Wäre och
Rikens wagnar något hafue i Städerna och å Landet
at beställa / sedan andre Wäre Undersätare / högre och
lägre / Andelige / och Werdylige / och fiere som medh rede-
lige åhrenden hie utöma / och å Landet reesa måste / kin-
de skäligen blifwa underhaldne och befördrade / til maat
och dricka / så och til huus och torffrige rum / Baat /
Häst / Slade / Wagn / ic. effter tuderne och Landsens
lagenheet / för Pemingar / skäl och rätt; En hafwe Wij
N u godt

godt sunnit / at gifwa Besalning åth Wåre Landzhöf-
dingar i hwarje Landzhöfdingedöme / at the medh sine
tilförordnade i hwarje Håradt / så och i hwar Stadhs /
skulle öfverläggia och besy hwarest gode Krogar eller
Taffuerne förordnas / byggias och sättias ; Så och Mj-
karne rättas och Wågarne båttras och hotas kunde ;
Och sedan förordnas wisse Mån som Krogarne försörja
och förstå, och then wågsarande Man i sine Resor fram-
ma och besordra måge och allting disponera efter skål
och Landsens lågenheet : Men på thet then som Kro-
garne och Skinkningen på sig tager, må weta / huru han
sig och sin kostnad skal anställa sedan sin skoldighet, och
sist hwar han haffuer medh skål aff then wågsarande
at fordra / och hwar honom på nödfall / at han icke tik-
rätter skal biständig wara, och at Ware Tjänare och
Embetsmän / så och andre wågsarande der emoot må-
ge weta / hwar the kunne begära / medh skål til the as-
Reses besordring / och hwar the thet emoot at göra
skole pluckige wara ; Så hwar Wn hållit nödt / at låta
thetta alt / medh hwar som thet til tjänar / författat en
Ordning / allom til rättelse / som thet vthi äre interesse-
rade såsom nu här efter följer. Och wete / at then i alla
sine Puncter / skal efterföljas och obserueras.

I.

I Stapelstäderna / och the store Städer
å Landet / som Jahlun widh Koppberget / eller någre
andre / efter Wåre Landzhöfdingars förordning / skole
Wågsararne eller Herbergerarne / them Forquä-
stare och Rådth mette ordnera, wara serstatte åth Johr-
män eller Skuffare ; Herbergererne skole vndså then
resande Man som til them kommer / och försörja honom
och hans Jold och Medsölje / medh huusrum / Säng-
Ljus

138.
Ljus och Eld / Maat / Driick / Korn / Hasra / Hödd / Halm
åth Håstarne / och som han i så måtto kan båt / och then
wågsarande är man til / och behöfuer / anten medh
ordinarie Maatredning / eller at han vpläter then wågs-
sarande / til sin egen tilreedeelse / hwar som behöfues / för
rätta pris / medan han hoos honom gäster : Och Johr-
man eller Skuffare försörje then wågsarande medh
Wått / hwarest Resan kunne skee och fordras til Wått /
eller medh Håst / Sadel / Slåde / Kårra / Wagn til Landz /
til näste Wågsarare / eller och längre til näste Köpstadh /
och så långt the kunne förreena sig om.

II.

I små Städer och Fläckeri som anten
icke stoor handel är vthi / eller thet Wågarne icke falla
deste större och oftare igenom ; Så och i alle Landzkro-
gar / skole Wågsarare och Johrmän eller Skuffare wa-
ra ett / och så wäl vndså och tradera then wågsarande /
som hans Resa besordra medh Wått / Håst och Fahrwag
som sagdt är / för betalning och rede Penningar / och så-
dant en längre än til näste Wågsarare eller Skuffare /
medh mindre the frivilligt sig wydare förreena kunne.

III.

Hwar Wågsarare eller Taffwerne /
han boe i Staden / eller å Landet / skal åth minste öfuer
sin eggen / och sitt huusfolcks Stufu eller Stufu /
wara försedd och försörjder medh tre andre tre Wågs-
sarare och Camrar / sedan medh ett Kått / så och medh
två frye Bedar och Vethuus / samt ett godt stort Lu-
der / hwarest Wagnar och Slådar förtackt stallas kunne /
medh ett Stall aff Tugur för a / Aderton eller Tolf Hå-
star /

A III

star/ och på Tvårvågarne äth minste ätta Håstar;
Medh ringare Huus skal ingen Gåstgiffware wåra för-
sedd; men wil och kan någon bygga mehra/ til at deste
bättre beqwåma then wåghfarande / enkammerligen på
the store Wågarne/ thet hafwer man at trachta effter/
och stånde Kroghåganden frutt/ at söka thet medh sitt
gagn och Gåstens beqwemlighet.

IV.

I Städerne/ som liggia wed Sidgarne/
skole then eller the / som förordnade åre at stupa medh
Båat/ wåra försedde äth minste medh två Smackor
eller Båtar/ en luten/ och een medelmåttigh stoor / effter
som Sidgarne åre til / som moste passeras, och at han
weet sigh så mycket Jolk attilgå / se: å kan behöwas til
Seglaken eller rodd / såsom Sidn och åhrstuden for-
drar/ at fråmnia then resande man effter sin tarff. Til
ka måtto / skole the Krögare / som å Landet hoo wed
Sidgarne, och så medh forffrige Båtar och Jolk til Se-
glas och rodd wåra försorgde / deste bättre och marare
then resande Mans wilkor at befrania, såsom här till-
rende om them i Städerne sagdt år.

V.

Alle Fohrmån och Skuffare / hwad
the tillika åre Gåstgiffware eller en / så i Städerne som
å Landet / ifolk wåra försedde medh forffrige egne gode
Håstar / at minste ätta til talet; Så och wid store Landy-
wågarne äth minste medh två Wagnar / fyra Kåror/
fyr Slådar / ätta Sadlar och thet til bebbåttigh.
Wedh Twår och Nhwågarne medh halffparten mindre.
Och så framt Wågarne icke låta sigh medh Wagn såh-
ra, lå wåre Krogaren soaklöbs / om han icke hauer någon
Wagn

Wagn och thet tilbehör. Men Kårra/Slåde och Sad-
lar/ them skaffe wedh handen som sagt år.

VI.

Sedan skole Gåstgiffware och Kröga-
re/ så i Städerne som å Landet/ försörja sigh medh nöd-
forffrige Sångetlåder/ så och Borddnkar/ Handkläden/
Jaat / Tallriker och annat huusgeråd / effter sitt
åmbue och Landsens lågenheet / så at han kan sin Gåst
eller Gåster / så och thetas Med ålke skåligen vndså och
tractera, så wida någon wil sigh medh hans Tractament
benöija låta. Then thetta icke wil / han niute Stufwan/
Bord och Bånckiar / så och Wedh och Eld / och tractera
sigh helff effter machten och förinågan.

VII.

Och på thet icke någon oreða emellan
Gåstgiffwaren och Gåsten wåwåra måste om Tracta-
menter och betalningen; Lå skal thet således hållas / at
för en Måltudh / som år medh Hnusmans kost tilredd i
Städerne och på Landet / skal fördras och betalas för en
Mans maat / Fem öre Silfwermynt / och Dricken beta-
le serdeles / effter som han galler thet i Staden/ eller i nå-
ste Kåpstadh. Wil någon låta reda til bättre och kråse-
ligare/ han förlytes och förtnåge medh Wården. Wil
han och låta reda silfwer för sigh til / anten igenom sin
egen Kock eller andre / och taga vthaff Wården stöcke-
pund- eller marckewijs / eller Kanne och Stopetaals / så
mycket han behöfwer / och thet finnes i föråd / lå wårde
thet honom fångit aff Wården / och betale thet effter
pris som thet går thet i Staden / eller i nåste Kåpstadh;
hwilket Landzhöfdingen / medh Borgmästare och Råd /
i Städerne / och medh them andre sijne tilordnade å Lan-
det /

det/ swänne resor om åhret på Philippi Jacobi och Michaelis tydh sättia och effter åhrsgången förordna skal. Och såsom ingen Gåst behöfver at betala för Sång / Bordduuk / Kärull / Eld och annat sligt / så wuda han nyttiar Gåstgäwrens tilredzi och kost åth för Penningar / som för år sagt ; Alltå then som alt sielfflåter tilreda / han betale Warden för Sång / Kärull / Duuk och Eld / så wuda han Werdens tugh nyttiar / och thet medh ett ringa / effter som thet kan wara til.

VIII.

För Korn / Hafre / höö och halm åth
Håstarne / betalar Gåsten åth Warden effter then quantitet, han hafver sigh tilmåta låtit / och thet å sadant prys / som thet gällar i Staden eller i näste Köpstadh.

IX.

Når nåaou kommer til Fohrmannen
eller Skinkaren i Staden eller å Landet / och begärer at bli wa befördrat medh Båat / ar thet en Person och unge flere / så gifwe för sigh och sin Tråß / tolf öre Silfvermynt för Mylen / ar han sielfmannan eller två Personer / så gifwe en mehra än tolf öre för Mylen / are the tree Personer / så gifwe hwar tbera fem öre Silfvermynt / are the fera / gifwe hwar föra öre för Mylen / are the fem Personer eller the öfwer / gifwe hwar tbera tree öre / och så hwar ten mehre eller mindre / än tree öre Silfvermynt / ehuru många the sedan wara funne.

X.

Til Land; / skal för en Gåst / sadladh
eller osadladh / medh Slåde eller Kärre / gifwas sex öre Silfvermynt för Mylen / så wål om Warden och Håsten / som

som Winter och Sommar / för två Håstar sadlade eller osadlade / och ga vnder Sadel / eller för Slåde / Kärre eller Wagn / gifwas tolf öre Silfvermynt / och så fort effter proportion. Och så många Mylar the nytties / så många gånger stole förestreffne Penningar utgifwas ; Och såsom the are många til / så gifwes för hwar / sex öre Silfvermynt för Mylen.

XI.

Wthi Sverige öfwer alt / skal thetta så
hållas som sagdt ar / men i Finland / så och Oster som Wåster Norlanden / skal för hwarie Håst / han ware sadlad / spänd för Slåde / Kärre eller Wagn / gifwas fyra öre Silfvermynt för Mylen / för nagre theas Commoditeter skal / sö. them tilstå i the Landzändarne at hålla Håstar / medh mindre omkostnat / än i Sverige.

XII.

Ingen Slåde / Kärre eller Wagn / må
Winter eller Sommar / höst eller Wåhr / belastas högre effter en Håst / än medh Tråß aff ett Skeppunds tungd / och sedan proportionaliter / effter två eller flere / medh mindre Karlen sielff ryder å Håsten / eller sitter på Slådan / så han intet meer än sin Wåtsäck / eller Skryn må hoos sigh föra / på samme förtungning ; Men thet then resande och Skinkaren godwilligen sigh annorlunda föreene / thet stånde til theas förlystning. Och thetta skal alt förstås om then resande Mannen. Wien hwar andre förstor / som elkest i Städerne / Bergzlagerne och Landet ar waant at förtungas / anten hoos Fohrmån eller Allmogen / och andre i Landet boende / här medh intet

B

nient /

meent / vthan thet alt til hwars och ens gode wilje och begge Parternes affstedh hemstält.

XIII.

Nu kan hända sig / at Wij sielfwe

reesa i Landet / och nåå icke til Nattlägret / Ware Slott / Gårdar eller Städer / eller någon sådan ort / thet Wij effter Wår wilje och commoditee kunne Os vppehålla / vthan moeste och så taga tyden och rummet i acht / eller någon annan aff högre eller lägre Condition, som anten aff Os förplågas / eller eliest medh större solje och onkostnad måste reesa / och thet til innet / så til Håst / som annan onkostnad tarhver / och mehre än som en Gåstgiffware eller flere kunne tilståga bringa ; In hafwe Wij thet så förordnat / at ändoch man hah i sådant fall billigt må ärböna låta medh sådane huusrum / som å färde äre / och thet förradh som är / eller kan skaffas widh handen ; Lutfwål på thet rummen måge tillräckia / och hwadh en icke förnå / flere lägga hander til / och then torffstige blihwa försorgd och befordrad ; In skole the näste Bnar eller Gårdar som ligga närmast Krogen / gdra Gåstgiffwaren och Skuffaren bystånd / til at låna huusrum och annan huusarff och them waghfarande / så och Håstar / Sladar / Kärkor och Wagnar / så innet the behöfwe öfver Gåstgiffwarens egen plicht och förnågo ; dech alt medh samma rätt och betalning / som Gåstgiffwaren auordnat är och restrikt står. Och thet som så många Skuffare förordnas honom til hielp i arrangemånt / at Gåsterner äre förnånge och behöfwa flere huus / medh skogl och maatredning / så och flere Håstar / an sielfwe Krogaren äger och förnå at anskaffa ; At på sådant fall så fordrades /

des / at icke allenast the näste Krogen tilordnade Bnar / vthan och haluwe eller heele Soknen / ia Håradet måste tilhielpa / så ware hwar man plichtigh at komma tilstådes medh sine Håstar / en eller flere / och fordra the waghfarande fort på resan / emoot redeligh och rede betalning.

XIV.

Ingen Gåster / högh eller lägh / Inleudst eller Vthlendst / reeke vthur Krogen / eller Herberget / för än han Wården för sin och the sinas förtärning / effter Ordningen eller afftalet föllest giordt hafver : En heller råde eller reese af medh Håsten eller Håstarne / för än han Skuffaren tilföllest til näste Krogh / effter Ordningen betalt hafver. Och thet någon gör emoot thetne Artickel / och reeser aff / Kostnaden och Skuffninggen obetalt / så skal han svara och böta / när klagat warder / som för annat råan / och thet skole Landzhöffdingarne / Fougderne och Borgmästarne hålla hand öfver.

XV.

Samme Lagh ware för then / som genom Gåstgiffwaren förlåggas til andre Gårdar eller Bnar / så at Wården thet sammastådes nutter samma rätt som Krogaren / öfver richtigh betalning och wedergålung / så för kost och Tractament, som för Håst och fahrtigh. Och hwadh thet emoot skeer / och någon reeser / för än betalningen är redd / så svaras och bötes thet före / såsom för annat råan.

XVI.

Ingen skal eller må lägga sig sielf om / til någon Bonde / hwadh heller han Krogaren är til
B u ordnab

ornadh eller en/ medh mindre han icke kan få Huus hoos
Gästgifwaren/ och thenne sielff lägger och wisar honom
medh sitt bodh til Bonden / til huus och häst; Och för-
themful skal och Krögaren stå för betalningen/medh min-
dre Bonden sin Gäst godhwilligen obetalt hafwer säkra
låtet. Hwaridre och beqwämast synes: thet then wagh-
farande sampt Bänderne/ som the hafwa gäst hoos/ mö-
tes samptligen widh Krogen / och thet samfält göra rich-
tigheet medh hwar andre / så at the på alle sidor ställes
klagelse. Skulle och någon högh eller lågh ännas/ som
wille resa aff vthan giord betalning, så hafwe Gästgifwa-
ren och hans tilordnade rätt och macht/ at quarsätta
Gästens gods eller fahrtng/ til thet han hafwer betalt:
Och så frampt thet vthan något Trato och Slagsmål
upwure / så ware tvegit / hwad skade Gästgifwaren och
hans Sold får / och ogilt hwadh Gåsten medh them siue
wedertaras.

XVII.

Ingen som huus och herberge/ så och
Båat eller häst beqårar aff Krögaren och Gästgifwa-
ren/ må sådant förwåras / emoot skäl och rätt eff-
ter Ordinanzien. Och thet sådant sker vthan desto
wichtigare orsack / så upfille Gästgifwaren then resa-
nde sin skade / om någon tagen ar / och så bewises / och
böte thet til merre mått til trehiffes / Konungen/
Wälsäganden och Håradet. I lita måtto så frampt
någon tager för sig sielff aff Gästgifwaren Båat/
Häst eller annan fahrtng / eller eliest et Aera wår-
derne eller thetas hionilla / enkamerliden / at han för-
vthan giordt none reser aff / och blifwer thet til medh
skäl och Lagh munnen: At han bofast och hafwer
egen

142.
egen grund/ så ware hans Huus och jord borgen för ho-
nom: Hafwer han iugen egen jord och huus/ och är
luftwål bofast / så müte borgen och löffe til rätta: At
han löster Dräng/ så ware sielff Löfftesman och så län-
ge i arrest. til thet saken är laghörd och doom ängangen/
och så lyde och vndgälle effter laga doom.

XVIII.

Ingen hafwe macht/ at rida eller föra
Krögarens eller Stufwarens Häst / och nyttia hans
Båat emoot ägandens wilje widare och längre/ än til
näste Gästgifware / weder sådan boot som i then förre
Artickel bestrefwen står / medh mindre then waghfan-
de och Gästgifwaren eller Krögaren sig godhwilligen til
widare wagh föreena kunne / så sådant stande til afftaal
och förlikning / såsom sedh är annat godt Sold emellan.
Thet och någon resande så ryder / förer eller misbrukar
Stufwarens Häst och Ingh/ at thet fördråras / så up-
fille honom skadan igen/ effter manmannas ordom; Och
Krögaren låte then resande bekomma så godh fordenstap
vthi Båat/ Häst och fahrtng/ at han ostadd och ohin-
drad kan komma til näste Gästgifware/ eller upfille then
resande sitt hinder och skada / effter måtesmannas or-
dom.

XIX.

På thet nu Krögare/ Gästgifware och
Stufware måge kunna thetas Embete theste bätter vth-
föra/ och sinna medel så mycket beqwämare at skaffa sig
huus/ och them underhålla/ så och at skaffa sig goda Hä-
star/ och them altydh hafwa wedh handen/ iu bättere och
flere / iu beller; Så hafwe Wi sunnit godt / at vna
A u them

241
them thesse effterstreffne Rättigheter och Privilegiert
Först/ at han niuter emoot sitt åliggande besvär alle the
rätter/ rättigheter och friheter/ som i thesse Ordinance
bestreffne/ och honom tilagnade äre/ och jämte Swer-
ges Lagh och andre Ordningar/ blifwer så han som hans
hustru/ barn och hion/ samt huus och heem/ och annan til
behör thet wedh aff Wäre betiänte / serdeles Wäre
Landzhöfdingar/ Soudar/ Domare/ Borgmästare och
Rådhy och andre / skeddade och handhasde.

XX.

Sedhan skal han til Krögare eller

Gästgäfvare Gården niuta / anten ett luttet Hemman/
eller ni någon Hage och Engestreck / som vthan thet
större skada vthan Allmanningen mistas kan/ frutt vthan
afskufft / sigh til hjelp så länge han medh Gästgäfvare
och Skugare Embetet är belastadh.

XXI.

Öfwer thetta skal han niuta frishet för

Kotterning och vthskrifning/ på sigh sielf och en fullvuren
Dräng / förutan Poikar och Barn.

XXII.

I Städerna skole alle Gästgäfvare och

Krögare hafva rätt och frubet / at inköpa och tappä
Söl inlämkt och skrimmande / så och Widdh / Wull/
Spann och Franck Bränneryn / icke allenast in i by
ser och til sine Gæster / vthan til andre / som boe eller
vstas i Staden eller å Landet / och sådant Kamme och
Stopenaals. Then samme rättighet skole och Krö-
gare

143.
gare å Landet hafva och niuta / så wiida Folck them til-
lytandes warde/ Laghen här medh om Landzköp ofdr-
fränckt.

XXIII.

När och någre Annstringar och Bth-

skrifningar / eller andre Landz Commissioner å Wäre
wagnar blifwa anstälte i Landet/ så skole och sådane för-
rättas på någon beqväm ort å Landet / och hålft i
Krogarne / på thet then näring som thet aff faller/
må blifwa hoos Gästgäfvaren och hoos them / som
medh Kroge- och Skuggbesväret äre belastade / helst
på the orter som beqväm finnas/ och thet här dirige-
ras / at dit en Klack in eller frändeles sättas kan / och
medh allehanda Embetmän och Handtivarer besättas.
Och skole Wäre Commissarier och betiente / aff hwad wil-
for the och äre / wete thetas plicht / icke at skiljas vthan
Krogen/ sårr an alt är betalt och Krögaren förnögd och
tilfredz hålter / icke allenast aff Commissarierne sielfve/
vthan och andre som thet hoos warit hafwa/ så at Krö-
garen sker rätt/ och thetas förhallande tiänar andron
til godt Exempel.

XXIV.

Här medh tage Wij alle förestreffne

Wäre Krögare/ Gästgäfvare/ Fohrmän och Skuggare/
vthaff hwad namn och Condition the wara kunne /
medh sine Hustrur/ Barn/ Lege och Liänstefolck / huus/
grund och egendomb / i Wärt Kongl. hägn och försvar/
serdeles them at handhafwa / och hålla wedh lagh och
rätt/ och alle Wäre förestreffne friheter och rättigheter/
och enkammerligen at hägna och fördagtinga them til
rätta.

271
rätta. Förbiudandes här medh allom them/ som för
Wår skul wele och skole göra och låta/ at tilfoga them i
någon måtto här emoot hinder eller försång/ så kårt
hwarjom och enom år at vndwiska Wår hämd och wre-
de. Actum på Wårt Konglige Slott Stockholm Den
ii. Augusti, Anno 1651.

CHRISTINA.

Kongl. May: til Swertgel

Förordning

Om Myntet.

Anno M. DC. LIII.

STOCKHOLM,

Tryckt hoos Heinrich Keyser.

20. 144.
19